

**ЗВІТ
“ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ ТА
ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ ВІДНОСИН
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2024 РІК”**

РОЗДІЛ І

Релігійна мережа, її кадрове та матеріальне забезпечення: основні тенденції, динаміка змін, перспективи розвитку.

Станом на 01.01.2025 року релігійна мережа Вінницької області представлена 2273 релігійними організаціями, що презентують 49 деномінацій християнства, ісламу, іудаїзму, буддизму, етнічних релігійних напрямів, нових (новітніх) релігійних течій і рухів.

У тому числі: 2211 релігійних громад, 16 релігійних управлінь, які мають велику релігійну мережу по всіх районах області, 28 монастирів, 8 місій, 5 братств та 5 духовних навчальних закладів. 1398 релігійних громад є юридичними особами та 813 діє поза реєстрацією.

У 2024 році кількість релігійних організацій області збільшилась на 7 новоутворених релігійних громад (ПЦУ – 3, УГКЦ – 1, ЄХБ – 2, ЄХ – 1) та 1 новоутворений чоловічий монастир.

Окрім того, припинено шляхом ліквідації 1 юридичну особу – релігійну громаду УПЦ (в єдності з МП).

Державним реєстратором управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації надано 160 адміністративних послуг щодо державної реєстрації релігійних громад – юридичних осіб в Єдиному державному реєстрі. В тому числі, проведено 12 реєстраційних дій у Єдиному державному реєстрі щодо релігійних громад – юридичних осіб Хмельницької та Миколаївської областей.

Православ'я в області представлено 1470 релігійними організаціями.

Релігійна мережа **Української православної церкви (Православної Церкви України)** нараховує 607 релігійних організацій.

До складу ПЦУ у 2024 році увійшли: 34 релігійних громад, які перейшли від УПЦ (в єдності з МП), 3 новоутворених релігійних громад ПЦУ.

Також у звітному році рішенням Священного Синоду Української Православної Церкви (Православної Церкви України) від 7 березня 2024 р. утворено у с. Іванівка Вінницького району релігійну організацію «Свято-Вознесеньський чоловічий монастир Вінницько-Барської єпархії Української Православної Церкви (Православної Церкви України)».

Серед релігійних організацій ПЦУ: 597 релігійних громад, 3 єпархіальні управління: (Вінницько-Барське (очолює митрополит Симеон (Шостацький), Вінницько-Брацлавське (очолює митрополит Роман (Балащук), Вінницько-Тулчинське (очолює митрополит Михайл (Бондарчук), 1 братство, 1 місія, 5 монастирів.

Зокрема по управліннях:

Вінницько-Барське - очолює митрополит Симеон (Шостацький) – 124 релігійних організацій. У тому числі, 1 управління, 121 релігійна громада та 2

монастирі. У звітному році: 11 релігійних громад перейшли з УПЦ (в єдності з МП) до Вінницько-Барської єпархії ПЦУ

Також до складу Вінницько-Барської єпархії УПЦ (ПЦУ) увійшли 2 новоутворених релігійних громади та 1 монастир.

Вінницько-Брацлавське - очолює митрополит Роман (Балащук) – 49 релігійних організацій – 46 релігійних громад, 1 братство, 1 монастир, 1 управління.

Вінницько-Тульчинське - очолює митрополит Михаїл (Бондарчук) – 434 релігійних організацій: 1 управління, 2 монастирі, 1 місія та 430 релігійних громад. У звітному році: 23 релігійні громади перейшли з УПЦ (в єдності з МП) до Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ та 1 релігійна громада – новостворена.

За кількістю релігійних громад **Українська православна церква (в єдності з Московським Патріархатом)** нараховує 836 релігійних організацій. З них: 823 релігійних громади (521 релігійна громада є юридичними особами та 302 діють поза реєстрацією), 8 монастирів, 2 братства та 3 єпархіальних управління (Вінницьке (очолює митрополит Вінницький і Барський Варсонофій (Столяр)), Тульчинське (очолює архієпископ Тульчинський та Брацлавський Сергій (Аніцой)) та Могилів-Подільське (очолює митрополит Могилів-Подільський та Шаргородський Агапіт (Бевчик)).

У 2024 році мережа релігійних громад зменшилася на 34 релігійні громади, які змінили підлеглість до ПЦУ.

Водночас у звітному році припинено в результаті ліквідації Релігійну громаду на честь ікони Божої Матері «Неупиваємая Чаша» села Олексіївка Немирівського району Тульчинської єпархії Української православної церкви.

Древлеправославна церква України нараховує 13 релігійних громад, 9 з яких є юридичними особами та 4 релігійних громади діють поза реєстрацією. Церкву очолює архієпископ Київський і всієї України Никодим (Микола Ковальов).

Руська православна старообрядницька церква (безпопівська згода) представлена 1 релігійною громадою (свт Літин), яка є юридичною особою.

Релігійні громади Російської істинно-православної церкви: діє 1 громада «Всім скорботним радість» Одеської єпархії, яка є малоактивною та малочисельною, але є юридичною особою.

До інших православних громад входить 1 громада Незалежної істинно православної християнської громади повного Євангелія «Ново-християнська церква» (м. Вінниця), 10 громад Апокаліпсичної православної церкви, які, здебільшого, сконцентровані в Оратівській ТГ та 1 громада діє за православною традицією у с. Некрасове Якушинецької сільської ТГ Вінницького району поза

реєстрацією. Юридичною особою є одна релігійна громада Апокаліпсичної православної церкви в смт Оратів.

Українська греко-католицька церква в області представлена 32 релігійними організаціями. Юридичною особою є 25 релігійних громад та 5 - поза реєстрацією. Також в області зареєстровано 2 монастирі: у м. Бар та м. Вінниця. Протягом 2024 року зареєстровано 1 новоутворену релігійну громаду УГКЦ.

Римсько-католицька церква в області представлена 142 релігійними організаціями, з яких 124 релігійні громади (88 з яких є юридичною особою та 36 діє поза реєстрацією).

Релігійні організації РКЦ Вінницької області входять до Кам'янець-Подільської дієцезії, якою керує єпископ-ординарій Леон Дубравський.

Крім релігійних громад, на Вінниччині активно діють 13 монастирів (6 жіночих і 7 чоловічих), 3 місії Карітас-Спес (м. Бар, смт Оратів та м. Вінниця) та 1 Делегатура сестер служебниць Пресвятої Діви Марії непорочного Зачаття Львівської митрополії РКЦ в с. Мурафа Мурафської ТГ Жмеринського р-ну.

Орієнтальні православні християнські церкви представлені у області 1 **Релігійною громадою Вірменської апостольської церкви**, яка знаходиться в м. Вінниця але особливою активністю не відзначається.

В області діють 2 релігійні громади **лютеранських церков**: 1 німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні (має приміщення, де проводяться богослужіння) та 1 української лютеранської церкви (є малоактивною). Релігійні громади є юридичними особами.

Євангельське християнство в області представлені 420 релігійними організаціями.

Найбільш чисельною протестантською спільнотою є **Всеукраїнський Союз об'єднань Євангельських християн-баптистів**, який складається зі 162 релігійних організацій, зокрема: 158 релігійних громад, 1 управління, 1 місії, 2 духовних навчальних заклади, а саме: семінарії та коледжу, 74 релігійних громади ЄХБ є юридичною особою.

Релігійні громади ЄХБ активізували роботу щодо реєстрації статутів у новій редакції. У 2024 році було зареєстровано 18 статутів ЄХБ у новій редакції, крім того 11 релігійних громад, які діяли поза реєстрацією стати юридичними особами, включивши відомості до ЄДР. Також зареєстровано 2 новостворені релігійні громади ЄХБ.

До **інших євангельсько-баптистських релігійних організацій** належать наступні релігійні громади:

Міжнародна Рада церков ЄХБ: 20 релігійних громад, які діють поза реєстрацією. Вінницьку релігійну громаду очолює Олександр Машніцький, який координує діяльність всіх громад даної конфесії.

13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією та 7 релігійних громад є юридичною особою.

На даний час в області діють 14 релігійних організацій **євангелістських християн**, 12 з яких є юридичною особою та 2 діють поза реєстрацією.

У 2024 році зареєстровано Релігійну громаду "Вінницька Біблійна Церква" у м. Вінниця яка входить у **об'єднання біблійних місіонерських церков України**.

Також в області діють 13 незалежних релігійних громад євангелістських християн, 11 з яких є юридичною особою та 2 діють поза реєстрацією, які віднесені до інших євангелістсько-баптистських релігійних організацій.

В області нараховуються 159 релігійних організацій трьох течій **християн віри Євангелістської**. З 159 релігійних громад - 35 релігійних громад є юридичною особою та 119 діють поза реєстрацією.

Українська церква християн віри євангелістської у кількісному складі лишилася незмінною: 1 управління та 41 релігійна громада, 26 з яких діють поза реєстрацією та 15 релігійних громад є юридичною особою. Єпископ церкви Любчак Василь Степанович.

Українська євангелістська церква в області представлена 11 релігійними громадами та 1 управлінням, 3 релігійні громади є юридичною особою.

Інші релігійні організації ХВЄ включають в себе 106 релігійних організацій, з яких 1 управління, 103 громади (84 діють поза реєстрацією), 1 місія, 1 духовний навчальний заклад, 17 релігійних громад є юридичною особою.

Протягом звітного року зареєстровано 1 незалежну релігійну громаду ХВЄ.

До **інших релігійних організацій ХВЄ** входять релігійні громади 4 конфесій:

- релігійні організації **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВЄ** – одна з найпотужніших протестантських церков області. Мережа конфесії є незмінною та представлена в області 1 релігійним управлінням, 1 місією, 86-релігійними громадами, з яких 82 діють поза реєстрацією та 1 духовним навчальним закладом - Українською теологічною семінарією.

Управління ВОУОЦ ХВЄ веде активне релігійне життя, має телестудію, 2 власні стаціонарні табори відпочинку, соціально-реабілітаційні центри для дітей та молоді, а також для людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Голова Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВЄ Богачук Сергій Андрійович.

- **незалежні релігійні громади ХВЄ** – 15 громад.

- **Вселенська християнська апостольська свята небесна церква сонця**, яка підпорядкована Українському духовному центру християн віри євангельської «Вселенська християнська апостольська свята небесна церква сонця» представлена 1 релігійною громадою;

- **1 релігійна громада церкви віри євангельської «Божа сім'я» м. Гайсин**, яка входить до Релігійної організації «Духовний Центр християн віри євангельської «Спасіння».

Релігійні організації харизматичного напрямку в області представлені 52 релігійними організаціями 4-х конфесій:

Релігійна організація Церкви Живого Бога – 2 (м. Бершадь, с. Джулинка Джулинська ТГ Гайсинського району), малоактивні. Релігійні громади є юридичними особами;

Релігійна громада духовного центру «Нове покоління» християнських церков України - 1 релігійна громада у м. Вінниця, яка є юридичною особою;

Релігійні організації духовного центру «Відродження» 7 релігійних громад, які є юридичними особами;

До Інших релігійних організацій харизматичного напрямку входять 42 релігійні організації. Юридичними особами є 16 релігійних громад, 18 діють поза реєстрацією.

Зокрема:

Повного Євангелія:

- **об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (церква Воскреслого Христа)** - має своє управління, до якого входить 21 громада, юридична особа – 3 громади. Старший пастор - Фредерік Анкай Тейлор;

- **незалежна релігійна громада християнська церква (повного Євангелія) «Ранкова зірка»** - 2 громади (м. Вінниця, м. Хмільник), юридична особа – 1 громада (м. Хмільник);

- **незалежні помісні християнські церкви повного Євангелія**. На даний час нараховується 17 громад, з них 10 юридичних осіб та 7 діє поза реєстрацією.

Крім релігійних організацій повного Євангелія до цього напрямку входять ще 2 релігійні громади **харизматичного типу**;

- **релігійна громада місцевої харизматичної християнської церкви «Пробудження» м. Тульчин (1)**, юридична особа;

- **релігійна громада харизматичної церкви «Нове життя» м. Вінниці (1)**, юридична особа.

Інші релігійні організації протестантів представлені 143 релігійними організаціями.

До даного напрямку входять **інші протестантські церкви**:

- **релігійна організація Новоапостольської церкви (1 - м. Вінниця)** – в даний час не діє;

- **релігійні організації Назарян** - 10 (юридичними особами є 8 релігійних громад та 2 діє поза реєстрацію).

Релігійні організації **іудеохристиянського напрямку** представлені 2 релігійними громадами **месіанського іудаїзму**, які активно підтримують тісні стосунки з протестантськими релігійними організаціями харизматичного типу – проводять спільні молитви, богослужіння та здійснюють соціальну діяльність.

Мережа Релігійних організацій Адвентистів протягом звітного періоду не змінювалася.

Подільська конференція церкви адвентистів сьомого дня, яка входить до Української Уніонної Конференції Церкви Адвентистів Сьомого Дня представлена 105 релігійними організаціями: 103 громади, 1 управління, 1 місія.

У с. Парпурівці Вінницького району діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільським комплексом освіти, виховання та розвитку «Логос», який утворений церквою Подільської конференції Української церкви адвентистів сьомого дня. Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеню має ліцензію за трьома освітніми напрямками.

Управлінський орган Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня знаходиться у м. Вінниці. Його очолює голова Подільської конференції Зайцев Олександр Анатолійович.

Церква Адвентистів сьомого дня Реформаційного Руху на території області є малоактивною, складається з 1 релігійної громади. З релігійними організаціями Подільської конференції церкви АСД стосунків не підтримують.

Релігійні організації протестантського походження представлені в області 4 конфесіями:

- **релігійні організації Свідків Єгови** - 21 релігійна громада, проте зареєстрована у м. Вінниця лише 1, в яку увійшли 20 громад шляхом злиття;
- **церква Ісуса Христа святих останніх днів** (1- м. Вінниця);
- **релігійна організація молокан** (1 – м. Вінниця) - практично не діє;
- **інші релігійні організації протестантського походження** (1 – релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м. Жмеринка).

Релігійні організації ісламу:

У м. Вінниці зареєстровано 4 **незалежні релігійні громади мусульман** та 1 релігійна громада **духовного управління мусульман «УММА»**. Зокрема:

- **мусульманська релігійна громада «Ассалям» у м. Вінниця**, яка входить до духовного управління мусульман України «УММА», створена іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах обласного центру, є юридичною особою;

Інші мусульманські релігійні організації:

- **релігійна громада мусульман «Аз-Захра»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам»**, створена азербайджанською спільнотою, є юридичною особою;

- **незалежна релігійна громада «Сади праведних» м. Вінниця** створена громадянами України, діє поза реєстрацію;

- **незалежна мусульманська релігійна громада «АЗЕК»**, створена представниками кримськотатарської спільноти, не є юридичною особою;

Релігійні організації іудаїзму представлені в області 4 конфесіями.

Загальна кількість іудейських релігійних організацій - 31

Головний рабин Вінницької області – громадянин Ізраїлю Шауль Горовіц.

Об'єднання іудейських релігійних організацій - 3 релігійні громади, які діють у містах: Бершадь, Гайсин та смт Томашпіль та є юридичними особами.

Об'єднання хасидів Хабад Любавич іудейських релігійних організацій України – 3 релігійні громади (у м. Вінниці та 2 у смт Брацлав), які є юридичними особами.

Для здійснення релігійної діяльності запрошують іноземних священнослужителів з Ізраїлю. При релігійній громаді діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «ОрМенахем Вінниця», в якому на даний час навчається 21 дитина.

Прогресивний іудаїзм - представлений 11 громадами, 4 з яких діють поза реєстрацією (м. Вінниця, м. Гайсин, м. Бершадь, м. Хмільник, смт Теплик, м. Козятин, м. Жмеринка, м. Гнівань, смт Тиврів, смт Томашпіль, м. Тульчин) та 1 управлінням.

Інші іудейські релігійні організації – 13 релігійних громад, які знаходяться у м. Вінниця, м. Жмеринка, м. Могилів-Подільський, м. Тульчин, м. Шаргород, смт Брацлав, 11 з яких є юридичними особами та 2 діє поза реєстрацію.

Буддизм представлений в області **1 незалежною релігійною громадою буддистів** - релігійна організація «релігійна громада «Вінницька громада дзен майстра Сергія Бугаєва», яка є юридичною особою.

Релігійні організації Бахаї представлені в області 1 релігійною громадою Віри Бахаї.

Нові релігійні організації включають в себе 25 релігійних громад.

Нові релігійні організації орієнталістського походження.

До цієї конфесії віднесені 6 релігійних організацій 3 конфесії:

- релігійні організації **Товариства Свідомості Крішні** (1 громада, 1 управління у м. Вінниці);

- релігійна громада **Всесвітньої чистої релігії (Сахаджа-йога)** (1 громада, діє у м. Вінниці).

До інших нових релігійних організацій орієнталістського походження належать:

- релігійна громада прихильників **Шрі Чінмоя** (1 громада, діє поза реєстрацією у м. Вінниці);
- релігійна громада **Святого Духу** (1 громада, діє у м. Вінниці).
- релігійна організація **«Вайшнавська релігійна громада «Шрі Чайтанья Сарасват Матх»** («Духовна Місія Сарасваті в ім'я господа Чайтаньї») с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області».

З вище перерахованих релігійних організацій найбільш активною є релігійна громада Товариства Свідомості Крішні.

У 2024 році не змінилася мережа релігійних організацій **язичницького спрямування**.

Загалом, діють 18 релігійних організацій 4 конфесії. З них: 13 громад (7 діє поза реєстрацію), 1 сестринство, 1 братство, 1 управління, 1 місія, 1 навчальний заклад.

Дані організації є малоактивними, переважна більшість зареєстровані у м. Вінниці, окрім релігійної громади «Світанок» (с. Сокиринці Вінницького району).

До релігійних організацій **Рідної української національної віри** входить 3 громади релігійного духовного центру Селенкіян об'єднання синів і дочок рідної української національної віри (Осіді Рунвіри) та релігійна організація «Релігійна громада Рідної української національної віри «Світло Дажбоже» м. Вінниці.

Духовний центр «Родове вогнище» рідної православної віри - діє 1 громада.

Релігійний центр об'єднання релігійних громад рідновірів України – діє 1 громада.

До **Інших релігійних громад язичників** – віднесено 1 незалежну громаду **Рідної віри «Абсолют»** та 10 релігійних організацій **Собору Рідної української віри**, до яких входять: 1 Всеукраїнський релігійний центр, 6 громад, університет, місія, братство та сестринство.

Голова релігійного центру - Безверхий Олег Станіславович.

МАЙНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 1 січня 2025 року релігійні організації Вінницької області для задоволення духовних потреб використовують 1687 культових споруд. З них 1062 – типові культові будівлі, а 625 – пристосована під молитовні цілі.

У власності релігійних організацій на даний час знаходяться 705 культових споруд, з яких 540- новозбудовані та 165 храмів повернуті у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

Протягом звітнього року кількість культових будівель збільшилася на 8 новозбудованих храмів, 6 з яких належать релігійним громадам Православної

Церкви України та 2 Українській греко-католицькій церкві(УГКЦ) та 4 пристосованих приміщення УГКЦ, які не враховувалися у попередніх роках.

Станом на 01.01.2025 р. 357 старовинних храмів Вінниччини перебувають у користуванні релігійних організацій. Дані культові споруди є державною власністю в особі Вінницької обласної державної адміністрації.

Протягом звітнього року 8 старовинних храмів, які знаходилися в користуванні релігійних організацій повернено у власність наказом начальника обласної військової адміністрації.

Зокрема:

- Храм Покрови Пресвятої Богородиці с. Черепашинці Хмельницького району;
- Храм Святої мучениці Параскеви с. Жигалівка Хмельницького району;
- Храм в ім'я Різдва Пресвятої Богородиці с. Балки Жмеринського району;
- Храм пророка Божого Іллі с. Стрільчинці Вінницького району;
- Храм Святої Великомучениці Параскеви селища Глухівці Хмельницького району;
- Храм Святого Архистратига Михаїла с. Міжлісся Жмеринського району;
- Храм Різдва Пресвятої Богородиці с. Гурівці Хмельницького району;
- Храм Св. Вмч. Димитрія Солунського с. Голинчинці Жмеринського району.

Статус пам'ятки архітектури та містобудування місцевого і національного значення мають 285 сакральних споруд Вінницької області. Дані пам'ятки використовуються сімома релігійними конфесіями: 181 – УПЦ (в єдності з МП), 66 – ПЦУ, ДЦУ – 3; РКЦ – 33; АСД – 1, (викуплене приміщення старовинної синагоги у м. Могилеві-Подільському), іудейськими громадами – 1.

Також в області залишаються старовинні культові об'єкти, які з об'єктивних причин використовуються не за призначенням та не можуть бути повернуті релігійним організаціям. Це:

- Будинок паломників у Браїлові – виробничі цехи Державного підприємства «Браїлівський сокоморсовий завод»;
- Частина монастиря Бернардинів у Іванівській територіальній громаді Хмельницького району – трудові класи Іванівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату;
- Келії Домініканського монастиря у Вінниці;
- Єзуїтський монастир – Державний архів у Вінницькій області

У 2024 році кількість культових будівель **Української Православної Церкви (Православної Церкви України)** Вінниччини збільшилась на 40 культових споруд. Зокрема, 34 споруди, які перейшли з УПЦ (в єдності з МП) та 6 новозбудованих культових об'єкти.

Вцілому релігійні організації ПЦУ використовують 416 культових споруд. З них 141 храм - збудований релігійними громадами за період незалежності 51 храм – повернутий у власність релігійних громад. Ще 76 споруд знаходяться в користуванні. Також релігійні громади ПЦУ використовують 142 приміщення, що пристосовані під молитовні.

Релігійні організації **Української Православної Церкви (в єдності з Московським Патріархатом)** використовують 728 культові споруди. З них - 567 типові культові споруди та 161 пристосована під молитовні цілі.

Серед 567 типових культових споруд: побудовані релігійними громадами за період Незалежності України 243 храми, проте більшість з них збудовані без оформлення відповідних документів, 98 старовинних храмів повернено у власність релігійних громад та 226 типових старовинних храмів перебувають у користуванні релігійних організацій.

Протягом 2024 року кількість храмів в УПЦ (в єдності з МП) зменшилась на 34 споруди, які перейшли до ПЦУ разом із культовими спорудами.

Загальна кількість храмів релігійних громад **Древлеправославної церкви України** становить 13 культових типових споруд. Один старовинний храм ДЦУ повернений у звітному році у власність релігійній громаді розпорядженням голови ОВА.

Також 1 старовинний храм має **Руська Старообрядницька Церква (Безпопівська згода)**.

Одну типову культову споруду та дві пристосовані має **Православна Євангельська Апокаліпсична церква**.

Релігійні організації **Римсько-католицької церкви** використовують 120 культових споруд, з яких типові – 85, пристосовані – 35.

Збільшилась у звітному періоді кількість культових споруд релігійних організацій **Греко-католицької церкви** за рахунок 2 введених у експлуатацію новозбудованих храмів та 4 пристосованих під молитовні приміщень.

Вцілому, релігійні організації використовують 13 культових споруд: 8 храмів знаходиться у власності, 1 у користуванні релігійних організацій та 4 пристосованих під молитовні приміщення.

Одне пристосоване приміщення у м. Вінниці використовують релігійні громади **Німецької євангелічно-лютеранської церкви** в Україні.

Всеукраїнський союз церков євангельських християн-баптистів в області має 131 культову споруду, з яких 46 – типові, а 85 – пристосовані. Протягом звітнього року кількість культових будівель не збільшилося.

Сім культових будівель мають релігійні організації, що відносяться до **інших баптистських релігійних організацій**. З вищевказаних семи будівель – п'ять типових споруд, дві – пристосовані під молитовні потреби.

27 культових споруд використовують у своїй діяльності релігійні організації, які входять до Вінницького обласного об'єднання **Української Церкви Християн Віри Євангельської** (колишній Всеукраїнський союз християн віри євангельської – п'ятидесятників). З цих 27 споруд – 25 пристосовані будівлі, а 2 – типові.

4 культові споруди: дві типові – у м. Вінниці та м. Іллінцях та два пристосованих приміщення, використовує **Українська Євангельська церква**. В області вона представлена 11 релігійними організаціями.

83 молитовні будинки використовують релігійні організації Вінниччини, що входять до конфесії **«Інші релігійні організації християн віри євангельської»** (релігійні громади Українського центру об'єднаної церкви ХВС, незалежні релігійні громади ХВС, Український союз Християн Віри Євангельської «Вселенська християнська апостольська церква сонця», релігійна громада Церкви Віри Євангельської «Божя сім'я»). Це 22 типові споруди, а ще 61 – пристосована під молитовні.

Лише дві пристосовані культові споруди використовують релігійні організації, які входять до напрямку **«Інші релігійні організації харизматичного типу»**. Це будівлі управління об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (ЦВХ) м. Вінниці та релігійна громада «Церкви Слави Божої м. Вінниці».

П'ять пристосованих культових споруд мають релігійні організації **назарян**. Одна релігійна громада церкви назарян у звітному році перейшла до УЄЦ разом із культовою спорудою.

Релігійні організації **Подільської конференції адвентистів сьомого дня**. використовують 19 типових та 84 пристосовані молитовні будинки.

13 «залів царств» використовує релігійна організація **Свідків Єгови** Вінниччини. З них 12 – типові молитовні будинки, а одна – пристосована будівля.

Одне пристосоване приміщення у м. Вінниці використовують релігійні громади **Церкви Ісуса Христа святих останніх днів**.

Одне приміщення, що пристосоване під молитовні потреби, використовує релігійна громада **«Джерело Надії» християнської церкви** у м. Жмеринці. Ця громада входить до складу **Інших протестантських релігійних організацій**.

Також, у с. Олексіївці Жмеринського району громада заснувала реабілітаційний центр для алко-наркозалежних громадян та будинок інтернат для людей похилого віку.

Релігійні громади ісламського походження використовують 2 пристосовані культові споруди:

- мусульманська релігійна громада «Ассалям» у м.Вінниця, яка належить до Духовного управління мусульман України «УММА» здійснює свою релігійну та духовну діяльність у мусульманському культурному центрі, де і облаштовано приміщення для богослужіння;

- Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» Алейхімус-салам також використовує для релігійних та духовних потреб приміщення мусульманського культурного центру.

Загалом десять культових споруд, з яких чотири типові та шість пристосованих, мають **іудейські релігійні організації** області усіх течій.

Релігійні організації орієнталістського походження використовується для молитовних потреб 2 пристосованих приміщення.

Зокрема, одне пристосоване приміщення має **Товариство Свідомості Крішни** та одне «**Вайшнавська релігійна громада «Шрі Чайтанья Сарасват Матх»** («Духовна Місія Сарасваті в ім'я господа Чайтаньї») с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області», яка належить до **Інших нових релігійних організацій орієнталістського походження**

Інші релігійні організації продовжують орендувати задля проведення богослужінь та інших релігійних заходів об'єкти та приміщення соціальної інфраструктури.

РОЗДІЛ II

Процеси й тенденції, що мають місце в релігійному середовищі області

Релігійна мережа в Україні станом на 1 січня 2025 року представлена 49 віросповідними напрямками, в межах яких діє 2273 релігійних організацій, в тому числі 16 центрів та управлінь, 2211 релігійних громад 28 монастирів 8 місій, 5 братств, 5 духовних навчальних закладів

Дослідження темпів зростання кількості церковно-релігійних інституцій свідчить, що розширення релігійної мережі за останні роки набуло усталеного характеру.

Протягом 2024 року кількість релігійних організацій Вінниччини збільшилася за рахунок 7 новоутворених релігійних громад та 1 монастиря.

Окрім того, було припинено в результаті ліквідації релігійну громаду на честь ікони Божої Матері «Неупиваємая Чаша» села Олексіївка Немирівського району Тульчинської єпархії Української православної церкви.

Процес зміни релігійними громадами області підлеглості протягом року характеризувався зменшенням активності порівняно з попереднім. Так з УПЦ (в єдності з МП) до ПЦУ у 2024 році перейшли 34 релігійних громад.

Поєднання правових, соціальних та безпекових заходів, постійна співпраця з правоохоронними органами, налагодження конструктивного діалогу призвели до зменшення кількості конфліктних ситуацій під час зміни підлеглості релігійними громадами.

В окремих випадках реєстрація статутів та оформлення документів на культові будівлю тривала понад пів року, після чого члени релігійної громади змогли користуватися майном на законних підставах.

Разом з тим зменшилася кількість судових процесів щодо визнання незаконних загальних зборів членів релігійних громад, на яких прийнято рішення змінити підлеглість та перейти у підпорядкування іншому релігійному центру, протиправних дій органів державної влади щодо реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, внесення змін до ЄДРПОУ. Протягом року в Господарському суді Вінницької області та Північному апеляційному господарському суді розглядалося 9 справ по визнанню незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та перехід у підпорядкування іншому релігійному центру. Зокрема, релігійні організації наступних населених пунктів: сел. Вороновиця, с. Медвеже Вушко Вінницького району, с. Серебря, с. Озаринці, с. Вербовець с. Клембівка Могилів-Подільського району, с. Павлівка Хмільницького району, с. Гранів, с. Ладизин Гайсинського району.

Діяльність Вінницької обласної ради церков і релігійних організацій та її секретаріату продовжувала бути важливим механізмом щодо забезпечення в області державної політики у сфері релігії, забезпечувала досягнення стабільності і порозуміння у релігійному середовищі, інструментом у допомозі постраждалим та збереженні міжрелігійного миру в області. Систематичні зустрічі сприяли створенню простору для конструктивного діалогу, що стало критично важливим в умовах повномасштабної війни.

Так протягом звітного періоду було проведено 1 засідання Ради Церков та релігійних організацій, 5 засідань секретаріату обласної Ради Церков з питань дотримання заходів безпеки під час проведення публічних релігійних заходів, а також паломництва хасидів до Умані на свято Рош-га-Шана в умовах правового режиму воєнного стану.

Також в ході зустрічей надавалася правова та консультативна допомога релігійним організаціям з питань протидії міжконфесійним конфліктам, дотримання чинного законодавства, забезпечення міжконфесійного діалогу на засадах толерантності і взаємоповаги.

З метою забезпечення виконання державної політики у сфері міжнаціональних та міжконфесійних відносин; утвердження в регіоні міжконфесійного миру та злагоди, створення умов для вироблення сучасної моделі державно-церковних відносин в області діяла Програма підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021-2024 роки. Проте, розуміючи потреби держави та області в умовах військового стану, за ініціативою Ради церков і релігійних організацій обмежено проведення культурно-просвітницьких та інформаційних заходів, передбачених Програмою за рахунок фінансового ресурсу обласного бюджету.

Перш за все, релігійні організації долучалися до вирішення нагальних проблем суспільства за різними напрямками.

Ключові з них:

- забезпечення населення, яке постраждало від війни, найнеобхіднішим;
- підтримка ЗСУ (закупівля/виготовлення та постачання відповідним бойовим підрозділам військового спорядження, тактичного обладнання, амуніції, автотранспортних засобів);
- логістичний супровід у сфері охорони здоров'я (доставляння з-за кордону медичного обладнання, техніки, спеціальної апаратури, життєво необхідних лікарських препаратів);
- капеланське служіння.

В даному контексті робота управління була спрямована на сприяння релігійним громадам у здійсненні даної соціальної-гуманітарної діяльності, систематична допомога у налагодженні комунікації релігійних організацій з органами державної влади та місцевого самоврядування.

У 2024 році збільшилася кількість військових капеланів. Близько 30 капеланів, представників релігійних організацій ПЦУ, РКЦ, УГКЦ та

протестантських церков, вели свою душпастирську опіку в Збройних Силах України.

Найбільша кількість капеланів - представники ПЦУ.

Православна церква України налічувала офіційно 12 капеланів, які ведуть свою душпастирську опіку у військових частинах та госпіталях. Зокрема: протоієрей Віктор Чверкун, архімандрит Дорофей (Маркевич), протоієрей Анатолій Аксанюк, протоієрей Мар'ян Нестер, протоієрей Віталій Яводчак, протоієрей Віталій Трач, протоієрей Сергій Лівончук, ієрей Спиридон Солонець, протоієрей Богдан Лашенко, протоієрей Роман Ковальчук, протоієрей Михайло Бабій, протоієрей Роман Гудз.

Готується до офіційного прийняття капеланської посади капелан прот. Максим Дроздович ПЦУ.

На посадах помічників капеланів служить протоієрей Костянтин Іванченко та іподиякони: Іван Перепелиця та Денис Садовий ПЦУ.

У 2024 році один із кліриків ПЦУ протоієрей Ігор Миронов став капеланом в охороні здоров'я і працює та здійснює капеланське служіння у Подільському регіональному центрі онкології.

Наполеглива праця капеланів має свої здобутки: у трьох військових частинах 3028 НГУ м. Калинівка, 3008 НГУ м. Вінниця та у Військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону (ВМКЦ ЦР) м. Вінниці побудовані храми (каплиці); інші ведуть свою діяльність у обладнаних під каплицю – «духовних кімнатах».

Також ряд священників ведуть свою капеланську діяльність на волонтерських засадах.

Діяльність капеланів у військових частинах направлена на душпастирську опіку військових, проведення богослужінь, виконання треб, викладання лекцій, проведення бесід, за розпорядженням та потребою особового складу.

Неодноразово капелани задіювались у інших військових частинах, комісаріатах, державно-громадських заходах. Здійснювалися: освячення скверів та таблиць з іменами героїв; ряд заупокійних молитов у пам'ять за загиблими воїнами біля меморіалів їхньої пам'яті. Надавалася їхнім сім'ям та родинам посильна допомога та підтримка. Благословлялися призовники строкової та контрактної служб.

Під патронатом релігійних громад на Вінниччині продовжують діяти три навчально-виховні комплекси. Заклади повністю виконали вимоги МОН України, мають ліцензії для надання освітніх послуг на рівні дошкільної, початкової та середньої освіти, аналогічно, як загальноосвітні державні школи.

У с. Парпурівці Вінницького району року діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільською конференцією Церкви Адвентистів сьомого дня.

При релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ (в єдності з МП) м. Вінниці діє «Вінницький приватний православний навчально-виховний комплекс Святого Миколая».

При іудейській релігійній громаді «Бейс Менахем Любавич Вінниця» з 2011 року діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «Ор менахем Вінниця» («світло Менахема»).

Крім того на території області функціонують дитячі садочки, створені релігійними організаціями РКЦ (м. Вінниця (Тяжилів) – 68 дітей, с. Вінницькі Хутори – 65 дітей, с. Мурафа Жмеринського району – 40 дітей, м. Немирів – 30 дітей, м. Гайсин – 86 дітей).

Розподіл релігійних організацій за конфесійною ознакою свідчить про домінування на Вінниччині православ'я, до складу якого входить 1443 релігійних організацій, що становить 63 % від загальної кількості.

Повномасштабне російське воєнне вторгнення значною мірою продовжує впливати на **православне релігійне середовище**. Війна поглибила антиросійські настрої серед українських вірян. Напружена ситуація між Українською Православною Церквою (в єдності з МП) та Православною Церквою України відображалася на православних вірянах. Церква УПЦ (в єдності з МП) продовжувала асоціюватися з політичною та військовою підтримкою агресії Росії. Це створювало конфлікти в суспільстві і сприяло напруженню між прихильниками різних конфесій в багатьох населених пунктах. В результаті, зменшення притоку вірян УПЦ (в єдності з МП) та водночас сприяння переходам релігійних громад з УПЦ (МП) в ПЦУ.

Також протягом року були зафіксовані випадки, коли представники УПЦ (в єдності з МП) потрапляли під підозру у виправдовуванні та запереченні збройної агресії російської федерації проти України.

Зокрема притягнуто до відповідальності за скоєння кримінальних правопорушень передбачених ч.ч. 2, 3 ст. 436-2 Кримінального кодексу України двох священників Вінницької єпархії УПЦ.

Як і в минулому році Православні Церкви попри складнощі воєнного часу продовжували надавати значну гуманітарну, соціальну та фінансову допомогу постраждалим громадянам, а також військовослужбовцям Збройних Сил України та іншим військовим формуванням. Крім того, релігійні громади продовжували надавати допомогу багатодітним сім'ям, малозабезпеченими, ветеранськими організаціями, пенсіонерами, геріатричними центрами і дитячими будинками.

Католицьке середовище у 2024 році характеризувалося сталим інституційним розвитком, активною волонтерською та гуманітарною роботою, допомогою вразливим та потребуючим особам, військовим, а також особам, постраждалим від війни.

Релігійні громади Римсько-католицької церкви продовжували бути місцем комунікації між іноземними волонтерами та військовими, а також капеланами, яким надається різноманітна гуманітарна та військова допомога, згідно їх потреб.

Релігійні громади **протестантських церков** залишалися лідерами в області по волонтерській та гуманітарній роботі. Їх діяльність полягала в підтримці людей, які потерпали від бойових дій, допомога військовим обладнанням, військовою амуніцією, медикаментами, їжею, одягом.

Після початку повномасштабного російського вторгнення чимало членів **мусульманських релігійних громад** мусили покинути Україну, проте діяльність релігійних громад не припинилася, а важливим вектором роботи стало волонтерство та благодійна діяльність.

Іудейське середовище характеризується сталим інституційним розвитком, паломницькою мобільністю. Протягом 28 вересня по 4 жовтня відбулася на Вінниччині традиційна «Хасидська програма». Протягом даного періоду близько 15 тисяч хасидів здійснили паломництво до м. Умань на свято Рош га-Шана через Вінницьку область.

РОЗДІЛ III

Міжнародна діяльність релігійних організацій області

Релігійні організації області тісно підтримують стосунки з одновірцями за кордоном. Тривалий час основними видами їх співпраці були паломницькі поїздки до релігійних святинь (православні, католицькі та іудейські релігійні організації), обмін досвідом, участь у релігійних конференціях, семінарах, навчання в духовних навчальних закладах, пастирська, місіонерська, викладацька та волонтерська діяльність (православні, протестантські, католицькі релігійні організації).

Упродовж 2024 року управлінням розглянуто 38 звернень від 12 релігійних громад області 4 конфесій щодо запрошення ними іноземних релігійних діячів.

Загалом, релігійними громадами області у 2024 році було запрошено 31 іноземного священика, місіонера, представників 6 країн світу.

Зокрема, ЄХБ – 4, іудеї – 2, РКЦ – 25. З них, священиків - 9, місіонерів та ті, які прибули на навчання - 22.

Переважає більшість із них з Польщі – 17 чол. (РКЦ), США – 6 (РКЦ, ЄХБ), Молдова -1 (ЄХБ), Бразилії – 3 (РКЦ), Мексики – 1 (РКЦ), Іспанії – 1 (РКЦ), Ізраїлю – 2 (іудеї).

У 2024 році зменшилась кількість іноземців, які запрошувались релігійною громадою парафії Святого Духа Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви м.Вінниці, при якій діє дієцезіальна місійна семінарія «Редemptoris Mater». Кількість запрошених іноземних громадян у 2024 році становила 4 особи, які є громадянами 3 країн світу. Студенти, навчаючись у навчальному закладі, здійснювали також місіонерську діяльність у даній релігійній громаді – допомагали у служінні, проводили заняття в недільних школах для дітей та молоді.

У 2024 році зменшилася кількість запрошених іноземних громадян до іудейських релігійних громад області – 2 чол. з Ізраїлю (у 2023 році - 6).

Управлінням, при розгляді поданих релігійними громадами області документів щодо надання офіційного погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами, здійснюється перевірка щодо наявності статусу юридичної особи релігійної громади. У 2024 році релігійні громади, які не зареєстровані у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб за офіційними погодженнями до управління не звертались.

Для своєчасного реагування на випадки порушення вимог чинного законодавства України управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації систематично інформує районні військові адміністрації та виконкоми міст територіальних громад про надані офіційні погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в релігійних громадах, які діють на підпорядкованих їм територіях.

Повідомлень щодо порушення релігійними громадами області чинного законодавства щодо перебування в Україні іноземців до управління не надходило.

Протягом звітнього періоду найбільш масштабну міжнародну гуманітарну допомогу надавали релігійні громади РКЦ в рамках роботи Релігійної місії Карітас-Спес Вінниця.

Зокрема:

1. Проєкт «HARPU» (Карітаси Швейцарії, Австрії, Німеччини, Словенії):

- Продуктові набори близько 120 тис. шт.
- Гігієнічні набори близько 85 тис. шт.
- Грошова допомога для переміщених осіб на суму близько 84 млн.
- Сертифікати на придбання ліків 3500 шт. на суму 5250000 грн.
- Сертифікати на придбання продуктів та гігієни 3400 шт. на суму 6800000 грн.
- Теплі зимові набори 2000 шт.
- Надання шкільного приладдя для дітей 800 шт.
- Щорічна акція «Зимове взуття та термобілизна» охоплено 1450 дітей.
- Дитячі заходи, літні табори, відпочинки та реабілітація закордоном (Хорватія, Польща, Угорщина, Словаччина, Карпати) охоплено близько 900 дітей з вразливих категорій.

2. Проєкт «Protection» (Карітаси Швейцарії, Австрії, Німеччини, Словенії):

- функціонування дитячого простору на базі соціального гуртожитку у Вінниці по вул. Соборній, 18. Щоденно з понеділка по п'яницю відвідувало близько 60 дітей;

- кейс-менеджмент (соціальний супровід) охоплення до 192 сімей;
- послуги дорослого та дитячого психолога охоплення до 850 бенефіціарів.

3. Медичний проєкт (AMU – Італійська неурядова організація) – бригада вузькопрофільних лікарів у кількості 6 осіб здійснювали виїзні мобільні огляди у віддалені села Вінницької області, де проводили для вразливих місцевих мешканців безкоштовні медичні огляди з лабораторними дослідженнями. Також щосуботи вказані лікарі за попередньою реєстрацією проводили огляди на базі соціального центру Карітас-Спес Вінниця. Охоплення за проєкт 17 980 послуг.

4. Соціальна пральня (Катірас Австрія та Хорватська благодійна організація – на базі соціального центру «КС Вінниця» за попередньою реєстрацією, вразливим категоріям безкоштовно забезпечують прання та сушку речей. Послуги отримали близько 14 тис. сімей.

5. Соціальний гуртожиток для ВПО – з початку його функціонування (квітень 2022 року) тимчасово знайшли прихисток близько 800 осіб з вразливих категорій. На даний час у ньому проживає ще 79 ВПО.

6. Соціальна перукарня - функціонувала при соціальному центрі КС Вінниця, простір, де вразливі категорії мали змогу за попередньою реєстрацією безкоштовно постригтися. За 12 місяців охопили близько 1100 бенефіціарів.

7. Волонтерський Карітас (Польщі та Австрії) з 01.03.2023 р. по 31.12.2024 р. залучав молодь до соціального служіння ближнім, організовував

виїзди з волонтерами у дитячі будинки Вінницької області, до військових у госпіталів та центри реабілітації.

8. Проєкт «Remarket» (Катірас Швейцарія) спрямований на допомогу у працевлаштуванні, відкритті власної справи, навчанні, перекваліфікації, отриманні грошової допомоги для підтримки свого бізнесу, консультації та супроводу кар'єрного радника.

РОЗДІЛ IV

Соціально значима діяльність релігійних організацій.

Війна, що триває в Україні, впливає на всі сфери життя держави, у тому числі релігійну. Релігійні організації відіграють важливу роль у підтримці суспільства, надаючи духовну, моральну та матеріальну допомогу. Вони стають осередками надії та солідарності, допомагаючи як цивільному населенню, так і військовим. Церква та інші релігійні спільноти організовують гуманітарну допомогу, забезпечують прихисток для біженців, підтримують родини загиблих і поранених, а також активно сприяють психологічній реабілітації. Крім того, їхня діяльність спрямована на зміцнення віри та єдності, що допомагає людям пережити важкі часи. Соціальна робота релігійних організацій у воєнний період демонструє їхню здатність адаптуватися до кризових обставин і служити суспільству, незалежно від віросповідання чи політичних поглядів.

Релігійні організації спільно з державними органами розв'язували гуманітарні питання, надавали волонтерську й гуманітарну допомогу, прихисток й харчування, проводили капеланську роботу. Крім того, до всебічної допомоги долучалися парафії і віряни закордоном, направляючи релігійним громадам тони гуманітарної допомоги, харчових продуктів та засобів індивідуальної гігієни.

В усіх православних, католицьких, протестантських храмах та молитовних будинках постійно звершувалися молитви за українське військо, перемогу над ворогом і справедливий мир. У населених пунктах, де немає систем оповіщення, їхню функцію виконували церковні дзвони.

Наймасштабнішою соціальною роботою релігійних організацій області була **волонтерська та гуманітарна діяльність**, направлена на вирішення нагальних проблем суспільства.

З початком війни практично кожна парафія **Православної Церкви України розпочала волонтерську роботу.**

Напрямки волонтерської роботи, які здійснювала ПЦУ:

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ;
3. Допомога закладам охорони здоров'я.
4. Допомога жителям деокупованих територій.

Протягом звітного періоду представники єпархій Православної Церкви України здійснили ряд волонтерських поїздок в зону бойових дій. Захисникам доставляли продукти харчування, засоби гігієни, хімії, дрони, засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ) та інші речі для облаштування позицій і комфортного несення військової служби.

За 2024 рік капеланами та священнослужителями-волонтерами щомісячно здійснювались поїздки у зони бойових дій та міста, які зазнали значних руйнувань, де було звершено богослужіння, проведені душпастирські бесіди,

спрямовані на підняття бойового духу, моральної стійкості, відповідальності, зміцнення віри в перемогу України.

Волонтерську діяльність продовжували здійснювати й священики Вінницької єпархії **Української Православної Церкви (в єдності з МП)**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади УПЦ (в єдності з МП).

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам;
2. Допомога підрозділам ЗСУ.

Вінницька єпархія та віряни УПЦ у звітному періоді надавали допомогу військовим шпиталям, внутрішньо-переміщеним та малозабезпеченим особам. Захисникам доставляли продукти харчування, окопні свічки, засоби особистої гігієни, FPV-дрони та блоки живлення для них.

Активну допомогу надавали релігійні громади **Римсько-католицької Церкви та Української Греко-Католицької Церкви**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади РКЦ та УГКЦ:

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ.
3. Допомога військовослужбовцям, які перебувають в медичних закладах Вінниччини.

Протягом звітного року представниками **римо-католицької церкви** було передано на передову автомобіль швидкої допомоги, 4 автомобілі пікапи, 20 генераторів, дрони, засоби радіоелектронної боротьби (РЕБ), тепловізори, засоби особистої гігієни, продукти харчування, медикаменти та медичне обладнання, карімат та спальні мішки.

Міжнародна благодійна місія **Caritas Spes** надавала значну гуманітарну та соціальну підтримку вразливим верствам населення, військовослужбовцям, внутрішньо-переміщеним особам та сім'ям загиблих захисників. Зокрема, продуктові набори, гігієнічні товари та миючі засоби, зимові ковдри, постільна білизна, термобілизна, ліки, аптечки. Організовано святкові розваги для дітей із синдромом Дауна з ГО "Вінниця Даун Синдром", а також діток з родин у скруті. Запрацював Дитячий простір «Карітас-Спес Вінниця» для дітей з внутрішньо-переміщених родин, дітей, що перебувають під опікою центру соціальних служб.

На базі **Вінницького протопресвітерства УГКЦ** було створено простір реабілітації та творчу студію для внутрішньо-переміщених та дітей військовослужбовців. В польові військові шпиталі було передано 30 турнікетів для зупинки масових кровотеч, ліки, аптечки та продукти харчування.

Масштабну волонтерську та благодійну діяльність протягом звітного року розгорнула **Подільська конференція церкви адвентистів сьомого дня**.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня:**

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ;
3. Допомога закладам охорони здоров'я;
4. Допомога жителям деокупованих та звільнених територій України.

Протягом звітнього року церква АСЦ систематично відправляла для потреб Збройних Сил України продукти харчування, імунно-вітамінні суміші, засоби особистої гігієни, військову амуніцію: бронежилети останньої модифікації, плитоноски, взуття, буржуйки, павербанки, зарядні станції.

Також організовувалися систематичні зустрічі з внутрішньо-переміщеними особами. На даних зустрічах переселені на Вінниччину родини з «гарячих» точок України — Луганської, Харківської, Херсонської, Донецької та Миколаївської областей мали змогу отримати продуктові набори, одяг, засоби гігієни.

Окрім того, військовослужбовцям та військовим госпіталям регулярно, партіями доставлялися: медикаменти, інтубаційні набори для реанімації, анестезіологічні набори для інтубації трахеї, кровоспинні засоби, тактичні аптечки за НАТО вським зразком, які регулярно Церква отримувала в рамках благодійного Міжнародного Проекту «Hope For Life».

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **євангельських християн-баптистів:**

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ;
3. Допомога закладам охорони здоров'я.

Церкви ЄХБ Вінниччини на постійній основі допомагали військовим госпіталям, відшивали адаптивний одяг, подушки від пролежнів, футболки, рушники та необхідні речі для полегшення військових у госпіталях.

Активно допомагали внутрішньо-переміщеним особам одягом, меблями, продуктами, засобами гігієни, дитячим харчуванням.

Активну волонтерську діяльність проводили члени Вінницького обласного управління «**Української Церкви Християн Віри Євангельської**».

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **«Української Церкви Християн Віри Євангельської»:**

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ.

Віряни церкви збирали та передавали Захисникам України продукти, одяг, засоби гігієни, спальники, павербанки, окопні свічки, буржуйки.

На базі Вінницького об'єднання УЦХВС функціонувала благодійна пекарня, більша частина випічки якої передана в підрозділи ЗСУ та особам постраждалим від військових дій.

Релігійні громади УЦХВС організовували благодійні акції із роздачі продуктових наборів особам з інвалідністю, мешканцям Вінницької громади та внутрішньо переміщеним особам, благодійні вечори для внутрішньо переміщених осіб, рідних військовослужбовців, осіб з інвалідністю, багатодітних сімей та самотніх осіб, на якій передавали: продуктові набори, предмети першої необхідності, засоби гігієни та одяг.

На базі Церков УЦХВС діяли три дитячі освітньо-розважальні клуби для дітей ВПО, військових та малозабезпечених.

Напрямки волонтерської діяльності, які здійснювали релігійні громади **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви християн віри євангельської**:

1. Допомога внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області;
2. Допомога підрозділам ЗСУ.

Релігійні громади ХВС активно допомагали військовослужбовцям продуктами харчування, сухими пайками, засобами особистої гігієни.

Активно підтримували внутрішньо-переміщених осіб, організовували благодійні ярмарки, роздавали продуктові набори, речі першої необхідності, дитячі суміші та памперси.

Також систематично відправлялися благодійні вантажі на Донеччину – до міст Слов'янська та Краматорська. Крім того, волонтери Церкви роздавали мінеральну воду та продуктові набори мешканцям прифронтових міст.

Благодійною роботою також займалися **іудейські релігійні громади Вінниччини**, вони надавали допомогу внутрішньо переміщеним особам, які тимчасово оселилися у Вінницькій області.

Волонтерська та благодійна діяльність усіх релігійних організацій області систематично висвітлювалася на сторінці Управління сайту обласної військової адміністрації, сайті «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» та сторінці управління в соціальній мережі Facebook та Telegram-каналі.

РОЗДІЛ V

Стан дотримання чинного законодавства у сфері свободи совісті

Протягом звітної періоди органи державної влади Вінниччини докладали практичних зусиль сприяючи розв'язанню конфліктних питань та недопущенню протистоянь на релігійному ґрунті. З цією метою організовувалися регулярні зустрічі представників управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації з представниками релігійних організацій, надавалася консультативна допомога з питань застосування законодавства про свободу совісті та релігійні організації, функціонувала Ради церков і релігійних організацій та її секретаріат, проводилася роз'яснювальна та просвітницька робота серед віруючих.

У 2024 році найбільш конфліктногенні ситуації виникали у наступних населених пунктах Вінницької області: с. Зарванці Вінницького району, с. Вендичани Могилів-Подільського району та «Релігійній громаді ікони Пресвятої Богородиці «Скоропослушниці» м. Вінниці.

Суперечності виникали в межах однієї релігійної громади та стосувалися питання щодо зміни підлеглості шляхом реєстрації статутів у новій редакції та внесення відомостей до ЄДР.

Також, гострою залишалися проблеми майнових та земельних питань, пов'язані із наслідками зміни конфесійної приналежності релігійними громадами, зокрема питання володіння культовими будівлями частинами розділених громад. Протистояння за користування храмом тривали у населених пунктах с. Гранів Гайсинського району, сел. Вороновиця, с. Медвеже Вушко Вінницького району, м. Ладижин, с. Серебря, с. Озаринці. с. Вендичани Могилів- Подільського району

В Господарському суді Вінницької області та Північному апеляційному господарському суді продовжували розглядатися справи за позовом представників або настоятелів релігійних громад УПЦ (в єдності з МП) сел. Вороновиця, с. Медвеже Вушко Вінницького району, с. Серебря, с. Озаринці, с. Вербова с. Клембівка Могилів-Подільського району, с. Павлівка Хмільницького району, с. Гранів, м. Ладижин Гайсинського району про визнання незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та перехід у підпорядкування іншому релігійному центру, визнання нечинним реєстрації статуту релігійної громади у новій редакції, визнання протиправним та скасування наказу про реєстрацію статуту у новій редакції, скасування запису про державну реєстрацію.

За результатами розгляду зазначених справ, по 3 релігійних громадах (с. Медвеже Вушко Вінницького району, с. Гранів, м. Ладижин Гайсинського району) суд прийняв рішення залишити справи без розгляду.

Проте, настоятель 1 релігійної громади УПЦ (в єдності з МП) с. Гранів Гайсинського району подав до суду позов про визнання недійсним протоколу та нової редакції статуту повторно.

Отже, упродовж звітнього періоду не було задоволено жодного судового позову, на подальшому розгляді перебуває 7 справ.

Також протягом року були зафіксовані випадки, виправдовування та заперечення збройної агресії російської федерації проти України священнослужителями УПЦ (в єдності з МП).

17.12.2024 року вироком Калинівського районного суду Вінницької області священнослужителя Калинівського благочиння Вінницької єпархії УПЦ Кошельника Євгенія Федоровича визнано винним у скоєнні кримінальних правопорушень, передбачених ч.ч. 2, 3 ст. 436-2 КК України та призначено покарання у виді позбавлення волі строком на 5 років без конфіскації належного йому на праві приватної власності майна.

26.01.2024 року Вінницьким районним судом клірика Вінницької єпархії УПЦ протоієрея Д. Тіхова визнано винним у вчиненні злочинів, передбачених ч. 2 ст. 109, ч. 2 ст. 436-2 КК України та призначено покарання у вигляді позбавлення волі строком на 2 роки. 28.05.2024 року Вінницьким апеляційним судом Д. Тіхову відмовлено у задоволенні його апеляційної скарги та залишено в силі вирок Вінницького районного суду.

Також, 22.06.2024 року засудженого очільника Тульчинської єпархії УПЦ (в єдності з МП) митрополита Іонафана (Єлецьких) обміняли на 5 українських військовополонених. Митрополита Іонафана автомобілем доставили до м.Мінськ звідки доставити літаком до м. Москва до Троїце-Сергієвої лаври рпц.

25.06.2024 року митрополита Іонафана особисто зустрів керуючий рпц патріарх Кіріл (Гундяєв). У ході зустрічі останній нагородив митрополита Іонафана орденом Сергея Радонежского I ступеня рпц.

Окремим проблемним питанням протягом звітнього періоду були звернення до органів державної влади священнослужителів щодо мобілізації духовенства.

Окрім того, протягом 2024 року надходило ряд звернень від віруючих протестантських релігійних організацій про заміну виконання військової обов'язку альтернативною (невійськовою) службою, усі звернення розглянуто відповідно до чинного законодавства.

Управлінням не допущено порушень термінів розгляду заяв релігійних організацій про реєстрацію статутів релігійних громад, надання погоджень на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в громадах тощо.

Порушень іноземними місіонерами чи священнослужителями чинного законодавства в області не зафіксовано.

РОЗДІЛ VI

Реалізація державної політики у сфері свободи совісті.

З метою забезпечення належної реалізації державно-церковної політики в області, збереження миру та толерантних взаємовідносин у релігійному середовищі, попередження проявів нетерпимості і злочинів на ґрунті ненависті в області налагоджена конструктивна співпраця органів державної влади та релігійних організацій.

Обласна Рада церков та релігійних організацій відігравала важливу роль у забезпеченні належних державо-церковних відносин на регіональному рівні. Вона була важливим інститутом, що забезпечує діалог між релігійними громадами та органами державної влади, сприяючи розвитку партнерських відносин та вирішенню конфліктів, що можуть виникати між різними релігійними організаціями або між релігійними спільнотами та органами місцевої влади.

Обласна Рада Церков була майданчиком для обговорення важливих питань щодо взаємодії релігійних організацій з державними органами. Вона допомагає врегулювати питання співіснування різних конфесій на території області, створюючи умови для рівноправного діалогу.

Так протягом звітного періоду було проведено 1 засідання обласної Ради Церков і релігійних організацій та 5 засідань її секретаріату.

В ході засідань обговорено наступні питання:

- дотримання заходів безпеки під час відзначення церковних свят: Воскресіння Христового та Різдва Христового, в умовах правового режиму воєнного стану;
- дотримання заходів безпеки під час здійснення паломництва хасидів до Умані в умовах правового режиму воєнного стану;
- правила пожежної безпеки, поведінки під час пожежі, евакуації, використання первинних засобів пожежогасіння;
- алгоритм дій при виявленні вибухонебезпечних предметів, небезпеку вибухонебезпечних чи підозрілих предметів та боєприпасів;
- практичні аспекти виконання закону Про свободу совісті та релігійні організації на місцевому рівні;
- посилення заходів реагування з недопущення проявів нетерпимості, збереження міжконфесійного і громадського спокою під час релігійних заходів.
- залучення активності, потенціалу та ресурсу релігійних організацій у організації благодійної, волонтерської діяльності;
- обговорення Програми розвитку міжнаціональних та міжконфесійних відносин Вінницької області та співпраці із закордонними українцями на 2025-2027 роки.

Участь у засіданнях брали представники, Головного управління Національної поліції України у Вінницькій області, Головного управління ДСНС України у Вінницькій області та спеціальних служб.

Задля громадської безпеки та правопорядку на території області, наказом Начальника Вінницької обласної військової адміністрації Сергія Борзова від 22 травня 2024 року № 333 «Про заборону проведення масових релігійних заходів за межами культових споруд» заборонено у з 15 червня до 13 вересня 2024 року на території області масових публічних релігійних заходів за межами культових споруд.

З метою сприяння міжконфесійній та міжнаціональній згоді протягом 2024 року управління реалізовувало обласну «Програму підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної згоди і духовно-морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021-2024 роки».

Завдяки фінансовому ресурсу Програми у 2024 році забезпечено діяльність сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» на якому висвітлювалися усі заходи національних спільнот та релігійних організацій області; забезпечено спільне з релігійними організаціями відзначення державних та релігійних свят, визначних подій та пам'ятних дат, продовжено роботу з проведення модернізації та програмного забезпечення реєстру релігійних організацій та культових будівель області; забезпечено діяльність обласної Ради церков та релігійних організацій; проведено з релігійними організаціями протестантських церков області культурно-просвітницький захід «Різдвяна зірка».

Також у звітному періоді спільно з релігійними організаціями області розроблено Програму розвитку міжнаціональних та міжконфесійних відносин Вінницької області та співпраці із закордонними українцями на 2025-2027 роки, яку затверджено наказом начальника обласної військової адміністрації від 14 червня 2024 року № 400.

Управлінням було забезпечено 100-відсотковий розгляд звернень та заяв віруючих та релігійних організацій, за результатами яких усім заявникам надані вичерпну інформацію, роз'яснення, консультації з їхніх питань.

Усі державно-церковні заходи, великі соціальні проекти та важливі події постійно висвітлювалися на офіційній сторінці управління у справах національностей та релігій Вінницької обласної військової адміністрації, сайті «Вінниччина релігійна та міжнаціональна», сторінці управління в соціальній мережі Facebook та Telegram-каналі.

